

POSTANOWIENIE

Dnia 9 kwietnia 2008 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Gerard Bieniek (przewodniczący)

SSN Irena Gromska-Szuster (sprawozdawca)

SSN Dariusz Zawistowski

w sprawie z powództwa M. W.

przeciwko (...) Zakładowi Ubezpieczeń Spółce Akcyjnej w W.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 9 kwietnia 2008 r.,

zażalenia powoda na postanowienie Sądu Apelacyjnego z dnia 28 grudnia 2007 r.,

sygn. akt I ACa (...),

uchyla zaskarżone postanowienie.

Uzasadnienie

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 28 grudnia 2007 r. Sąd Apelacyjny odrzucił skargę kasacyjną powoda w sprawie, w której Sąd pierwszej instancji zasądził na jego rzecz od pozwanego zakładu ubezpieczeń kwotę 71 650 zł. tytułem odszkodowania w związku z dokonaną kradzieżą samochodu powoda, ubezpieczonego u strony pozwanej na podstawie umowy obejmującej także ubezpieczenie AC, natomiast Sąd drugiej instancji zmienił ten wyrok i oddalił powództwo.

Odrzucając skargę kasacyjną Sąd Apelacyjny stwierdził, że ponieważ powód prowadzi działalność gospodarczą i jako przedsiębiorca kupił samochód ubezpieczony następnie u strony pozwanej, która także jest przedsiębiorcą, to sprawa ma charakter gospodarczy, bowiem dotyczy stosunku cywilnego między przedsiębiorcami w zakresie prowadzonej przez nich działalności gospodarczej. Zgodnie z art. 398² § 1 k.p.c. w

sprawie gospodarczej skarga kasacyjna jest niedopuszczalna jeżeli wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż siedemdziesiąt pięć tysięcy złotych i dlatego skarga kasacyjna powoda podlegała odrzuceniu na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c.

W zażaleniu na powyższe postanowienie powód zakwestionował stanowisko Sądu Apelacyjnego co do gospodarczego charakteru sprawy. Wskazał także, że obowiązujący w chwili zawarcia umowy ubezpieczenia art. 384 § 5 k.c., chroniący strony umowy ubezpieczenia również wtedy, gdy ubezpieczający nie był konsumentem, nie pozwalał na stosowanie w sprawach dotyczących odszkodowania z umowy ubezpieczenia przepisów o postępowaniu w sprawach gospodarczych, nawet jeżeli ubezpieczający był przedsiębiorcą. Wnosił o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 479¹ § 1 k.p.c. przepisy o postępowaniu w sprawach gospodarczych stosuje się jedynie w razie kumulatywnego spełnienia trzech przesłanek przewidzianych w tym przepisie: obie strony sporu są przedsiębiorcami, sprawa dotyczy stosunków cywilnych między nimi i pozostaje w bezpośrednim związku z zakresem prowadzonej przez nich działalności gospodarczej. W rozpoznawanej sprawie niewątpliwie występują dwie pierwsze przesłanki: obie strony są przedsiębiorcami i sprawa dotyczy stosunku cywilnego między nimi, nie można jednak uznać, że sprawa dotycząca roszczenia odszkodowawczego wynikającego z umowy ubezpieczenia AC pozostaje w bezpośrednim związku z działalnością gospodarczą prowadzoną przez powoda. Nie ma bowiem żadnego związku z tą działalnością dochodzone przez powoda roszczenie odszkodowawcze za szkodę wyrządzoną mu przez osobę trzecią, która dokonała kradzieży jego samochodu, objęte, jako jeden z przypadków ubezpieczeniowych, wiążącą strony umową ubezpieczenia AC. Żądanie powoda wiąże się nie z prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą, lecz z faktem wyrządzenia mu szkody w mieniu przez osobę trzecią, który to przypadek objęty był umową ubezpieczenia samochodu zawartą przez strony. Nie ma znaczenia dla takiej oceny charakteru sprawy podniesiona przez Sąd Apelacyjny okoliczność, że przedmiotowy samochód był kupiony i wykorzystywany przez powoda jako przedsiębiorcę. Przedmiotem sporu w rozpoznawanej sprawie jest bowiem roszczenie o zapłatę wynikające ze skutków działania osoby trzeciej (kradzieży samochodu), objętych umową ubezpieczenia zawartą przez strony, a takie żądanie nie wiąże się z jakimkolwiek przejawem działalności gospodarczej powoda mieszczącej się w zakresie prowadzonego przezeń przedsiębiorstwa. Podobne stanowisko w odniesieniu do sprawy

o odszkodowanie wynikające z obowiązkowej umowy OC posiadaczy pojazdów mechanicznych zajął Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 17 grudnia 2004 r. II CZ 151/04 (nie publ.) i stanowisko to, ze wskazanych wyżej względów, należy rozciągnąć także na sprawy o odszkodowanie z tytułu umowy ubezpieczenia AC pojazdów mechanicznych. Sprawa taka nie ma charakteru sprawy gospodarczej, bowiem stosunek cywilny będący jej podstawą nie wynika z prowadzonej przez ubezpieczającego działalności gospodarczej, lecz z zajścia zdarzenia objętego łączącą strony umową ubezpieczenia AC pojazdu mechanicznego.

Skoro nie zachodzą podstawy z art. 479¹ § 1 k.p.c. do uznania rozpoznawanej sprawy za sprawę gospodarczą, zbędne jest odnoszenie się do pozostałych zarzutów zażalenia odwołujących się do obowiązującej w chwili zwarcia przez strony umowy ubezpieczenia, a obecnie uchylonej regulacji art. 384 § 5 k.c., która miała charakter szczególny i mogła być uznana za potwierdzenie przez ustawodawcę takiego charakteru umowy ubezpieczenia, który uzasadniał zapewnienie jednakowej ochrony ubezpieczającemu, niezależnie od tego czy był konsumentem czy przedsiębiorcą.

Konsekwencją uznania, że nie zachodziły podstawy do potraktowania rozpoznawanej sprawy jako sprawy gospodarczej, jest stwierdzenie braku podstaw do odrzucenia skargi kasacyjnej powoda w oparciu o art. 398² § 1 k.p.c. z uwagi na za niską wartość przedmiotu zaskarżenia. W zwykłych sprawach cywilnych, do jakich należy rozpoznawana sprawa, skarga kasacyjna jest dopuszczalna jeżeli wartość przedmiotu zaskarżenia jest wyższa niż pięćdziesiąt tysięcy złotych, a zatem skarga kasacyjna powoda obejmująca wartością przedmiotu zaskarżenia kwotę 71 650 zł. jest dopuszczalna i nie było podstaw do wydania zaskarżonego postanowienia.

Nie ma przy tym znaczenia, że w drugiej instancji sprawa została rozpoznana jako sprawa gospodarcza. Jak słusznie wskazał Sąd Najwyższy w postanowieniach z dnia 12 maja 2000 r. V CKN 48/00, z dnia 13 grudnia 2001 r. III CKN 655/00 i z dnia 17 grudnia 2004 r. (wszystkie nie publ.) o dopuszczalności skargi kasacyjnej ze względu na wartość przedmiotu zaskarżenia związaną z charakterem sprawy decyduje prawidłowa kwalifikacja sprawy, a nie stan, który powstał w wyniku błędnego nadania biegu sprawie i błędnego jej rozpoznania, w trybie dla niej niewłaściwym.

Biorąc wszystko to pod uwagę Sąd Najwyższy uchylił zaskarżone postanowienie na podstawie art. 398¹⁶ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.